

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน และความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน) ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีประกอบ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาในการทำงาน ลักษณะการเข้างาน และสายงานที่สังกัด

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

(n=160)			
	ลักษณะของข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	143	89
	หญิง	17	11
อายุ			
	ต่ำกว่า 30 ปี	42	26
	30-40 ปี	63	40
	มากกว่า 40 ปี	55	34
สถานภาพการสมรส			
	โสด	54	34
	สมรส/หย่าร้าง/หม้าย	106	66
ระดับการศึกษา			
	มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. หรือต่ำกว่า	87	54
	อนุปริญญา/ปวส.	56	35
	ปริญญาตรี	17	11
รายได้ต่อเดือน			
	ต่ำกว่า 10,000 บาท	47	29
	10,000-15,000 บาท	44	28
	15,001-20,000 บาท	39	24
	มากกว่า 20,000 บาท	30	19

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 160)		
ลักษณะของข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการทำงาน		
ไม่เกิน 6 ปี	58	36
7-11 ปี	25	16
12-15 ปี	17	11
16 ปีขึ้นไป	60	37
ลักษณะการเข้างาน		
เข้ากะ	81	51
ไม่เข้ากะ	79	49
สายงานที่สังกัด		
สายงานวิศวกรรม	51	32
สายงานการผลิต	75	47
สายงานการบริหารบุคคล	22	14
สายงานโลจิสติกส์	12	7

จากตารางที่ 2 แสดงถึงพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ทำการศึกษานี้จำนวนทั้งสิ้น 160 คน สามารถอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลได้ดังต่อไปนี้

เพศ เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามเพศ พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 143 คน (ร้อยละ 89) และเพศหญิงจำนวน 17 คน (ร้อยละ 10)

อายุ เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามอายุออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีอายุ 30-40 ปี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 40) รองลงมาคือ มีอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 55 คน (ร้อยละ 34) และอายุน้อยกว่า 30 ปี น้อยที่สุดจำนวน 42 คน (ร้อยละ 26)

สถานภาพการสมรส เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามสถานภาพการสมรส ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ โสด และสมรส/หย่าร้าง/หม้าย พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส/หย่าร้าง/หม้าย จำนวน 106 คน (ร้อยละ 66) และกลุ่มที่มีสถานภาพโสด จำนวน 54 คน (ร้อยละ 34)

ระดับการศึกษา เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามระดับการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. หรือต่ำกว่า จำนวน 87 คน (ร้อยละ 54) รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 56 คน (ร้อยละ 35) และการศึกษาระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 17 คน (ร้อยละ 11)

รายได้ต่อเดือน เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามรายได้ต่อเดือนออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 47 คน (ร้อยละ 29) รองลงมาคือ มีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 44 คน (ร้อยละ 28) และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท น้อยที่สุดจำนวน 30 คน (ร้อยละ 19)

ระยะเวลาในการทำงาน เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามระยะเวลาในการทำงาน ออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 16 ปี ขึ้นไปจำนวน 60 คน (ร้อยละ 37) รองลงมาคือ มีระยะเวลาในการทำงานไม่เกิน 6 ปี จำนวน 58 คน (ร้อยละ 36) และน้อยที่สุดมีระยะเวลาในการทำงาน 12-15 ปี จำนวน 17 คน (ร้อยละ 11)

ลักษณะการเข้างาน เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามลักษณะการเข้างานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เข้ากะ และไม่เข้ากะ พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่เข้ากะ จำนวน 81 คน (ร้อยละ 51) และไม่เข้ากะจำนวน 79 คน (ร้อยละ 49)

สายงานที่สังกัด เมื่อแยกพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีตามสายงานที่สังกัดออกเป็น 4 กลุ่ม พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่สังกัดสายงานการผลิต จำนวน 75 คน (ร้อยละ 47) รองลงมาคือ สังกัดสายงานวิศวกรรม จำนวน 51 คน (ร้อยละ 32) และสังกัดสายงาน โลจิสติกส์น้อยที่สุดจำนวน 12 คน (ร้อยละ 7)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี โดยได้แบ่งระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็น 3 ระดับ คือ สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับไม่ดี สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับปานกลาง และ สภาพแวดล้อมในการทำงานระดับดี ผลการวิจัยปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

(n = 160)			
ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับสภาพแวดล้อม ในการทำงาน
1. อุณหภูมิในขณะปฏิบัติงาน	2.17	1.08	ไม่ดี
2. เสียงในขณะปฏิบัติงาน	2.13	1.23	ไม่ดี
3. แสงสว่างในขณะปฏิบัติงาน	3.46	0.94	ปานกลาง
4. สภาพและจำนวนของเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ท่านใช้ปฏิบัติงาน	3.15	0.92	ปานกลาง
5. ปริมาณฝุ่นในขณะที่ท่านปฏิบัติงาน	2.00	1.09	ไม่ดี
6. ปริมาณไอรระเหยและกลิ่นของสารเคมีต่าง ๆ ในขณะที่ท่านปฏิบัติงาน	2.87	1.11	ปานกลาง
7. ความสะอาดของสถานที่ทำงาน	2.86	1.23	ปานกลาง
8. สิ่งปฏิกูลในสถานที่ทำงาน เช่น เศษขยะต่าง ๆ	3.03	1.14	ปานกลาง
9. สัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เช่น นก หนู งู สุนัข แมว ในขณะปฏิบัติงาน	3.08	1.15	ปานกลาง
สภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวม	2.77	0.68	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 โดยสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านแสงสว่างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.46 มีสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปริมาณฝุ่นในขณะปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2.00 ซึ่งมีสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับไม่ดี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงานใน 8 ด้าน คือ ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถ ด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ ด้านสิทธิของพนักงาน ด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว และ ด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคม ผู้วิจัยได้แบ่งระดับคุณภาพชีวิตการทำงานเป็น 3 ระดับ คือคุณภาพชีวิตการทำงานระดับต่ำ คุณภาพชีวิตการทำงานระดับปานกลาง และคุณภาพชีวิตการทำงานระดับสูง ซึ่งปรากฏผลตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

(n = 160)			
คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	3.03	0.72	ปานกลาง
สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.09	0.65	ปานกลาง
โอกาสในการพัฒนาความสามารถ	3.17	0.74	ปานกลาง
โอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงการทำงาน	3.05	0.74	ปานกลาง
ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	3.62	0.68	ปานกลาง
สิทธิของพนักงาน	3.57	0.75	ปานกลาง
ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	3.14	0.59	ปานกลาง
ลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคม	3.40	0.78	ปานกลาง
คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวม	3.26	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 โดยคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.62 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 3.03 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จะพิจารณาระดับความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีโดยรวม ซึ่งผลการสำรวจปรากฏดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

(n = 160)			
สถานการณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เครียดใน การทำงาน
1. ได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ไม่ได้ตกลงกันไว้	3.04	1.02	ปานกลาง
2. ทำงานล่วงเวลา	2.23	1.09	ต่ำ
3. ขาดโอกาสก้าวหน้า	3.13	1.13	ปานกลาง
4. ได้รับมอบหมายงานใหม่หรืองานที่ไม่คุ้นเคย	2.73	1.07	ปานกลาง
5. เพื่อนร่วมงานไม่ทำงานของตน	2.83	1.1	ปานกลาง
6. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าอย่างเพียงพอ	3.08	1.12	ปานกลาง
7. อยู่ในช่วงสถานการณ์วิกฤติ	3.21	0.99	ปานกลาง
8. ไม่ได้รับการยอมรับเมื่อทำงานดี	2.92	1.13	ปานกลาง
9. ปฏิบัติงานที่ไม่ได้อยู่ในคำอธิบายลักษณะงาน	2.76	1.04	ปานกลาง
10. อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรไม่ดีและไม่พอเพียง	3.08	1.09	ปานกลาง
11. ได้รับมอบหมายงานที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น	2.91	1.13	ปานกลาง
12. ไม่มีช่วงเวลาที่ว่างจากการทำงาน	2.08	0.93	ต่ำ
13. มีทัศนคติไม่ดีต่อองค์กร	2.35	1.06	ปานกลาง
14. มีพนักงานไม่เพียงพอในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	2.96	1.17	ปานกลาง
15. ตัดสินใจสถานการณ์ที่วิกฤติ	3.00	1.08	ปานกลาง
16. ถูกดูถูก สบประมาทจากลูกค้า หรือเพื่อนร่วมงาน	2.98	1.19	ปานกลาง
17. ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายของ องค์กร	2.60	1.17	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานการณ์	(n = 160)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เครียดใน การทำงาน
18. มีการแข่งขันเพื่อความก้าวหน้า	2.66	1.12	ปานกลาง
19. ขาดการควบคุมดูแลที่ดีและเพียงพอ	2.76	1.03	ปานกลาง
20. ที่ทำงานมีเสียงดัง	3.22	1.15	ปานกลาง
21. มีการขัดจังหวะในขณะที่ปฏิบัติงานบ่อย ๆ	2.98	1.07	ปานกลาง
22. เปลี่ยนจากงานที่น่าเบื่อไปทำงานที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน หรืองานที่ต้องทำให้เสร็จทันเวลาหรืองานที่ต้อง ทำให้ได้ตามความต้องการของผู้บังคับบัญชา	3.16	1.1	ปานกลาง
23. ทำงานเอกสารมากเกินไป	2.58	1.05	ปานกลาง
24. มีการกำหนดเส้นตายในการทำงาน	2.99	1.15	ปานกลาง
26. ต้องทำงานให้พนักงานคนอื่นด้วย	2.53	1.15	ปานกลาง
27. เพื่อนร่วมงานไม่สนใจให้ทำงาน	2.53	1.15	ปานกลาง
ความเครียดในการทำงานโดยรวม	2.53	1.15	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความเครียดในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 โดยสถานการณ์ที่ที่ทำงานมีเสียงดังมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.22 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานการณ์ที่ไม่มีช่วงเวลาที่ว่างจากการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 2.08 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี จำแนกตามระดับความเครียดในการทำงาน

(n = 160)

ระดับความเครียดในการทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ความเครียดในการทำงานระดับต่ำ	37	23.1
ความเครียดในการทำงานระดับปานกลาง	109	68.1
ความเครียดในการทำงานระดับสูง	14	8.8
รวม	160	100

จากตารางที่ 6 พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีความเครียดในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 109 คน (ร้อยละ 68.1) รองลงมาคือ มีความเครียดในการทำงานอยู่ในระดับต่ำมีจำนวน 37 คน (ร้อยละ 23.1) และมีความเครียดในการทำงานอยู่ในระดับสูงน้อยที่สุด จำนวน 14 คน (ร้อยละ 8.8) ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน แบ่งออกเป็น 8 สมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีเพศต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เพศชายและเพศหญิง

(n = 160)

เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ชาย	143	2.810	0.694	-.283	.777
หญิง	17	2.861	0.691		

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเพศชายและเพศหญิงมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกัน

(n = 160)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	1.680	0.840	1.773	.173
ภายในกลุ่ม	157	74.420	0.474		
รวม	159				

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 8 พบว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน

(n = 160)

สถานภาพการสมรส	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	p
โสด	54	2.869	0.720	0.690	0.491
สมรส/หย่าร้าง/ม่าย	106	2.789	0.679		

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 9 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

(n = 160)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2	.397	.199	.412	.663
ภายในกลุ่ม	157	75.703	.482		
รวม	159				

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 10 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.5 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

(n = 160)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	1.141	.380	.792	.500
ภายในกลุ่ม	156	74.959	.481		
รวม	159				

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 11 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.6 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน

(n = 160)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	2.506	.835	1.77	.155
ภายในกลุ่ม	156	73.595	.472		
รวม	159				

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 12 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 1.7 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะการเข้างานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะการเข้างานต่างกัน

(n = 160)

ลักษณะการเข้างาน	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	p
เข้ากะ	81	3.016	.625	3.879*	.000
ไม่เข้ากะ	79	2.610	.700		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 13 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะการเข้างานที่ต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพนักงานผลิตปุ๋ยเคมีที่เข้ากะจะมีความเครียดในการทำงานมากกว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ไม่เข้ากะ

สมมติฐานย่อยที่ 1.8 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ทำงานในสายงานที่สังกัดต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ทำงานในสายงานที่สังกัดต่างกัน

(n = 160)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม	3	2.082	.694	1.462	.227
ภายในกลุ่ม	156	74.018	.474		
รวม	159				

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 14 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยที่ทำงานในสายงานที่สังกัดต่างกัน มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานกับความเครียดในการทำงาน

(n = 160)

ตัวแปร	r	p
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	-.302*	.000
คุณภาพชีวิตการทำงาน	-.418*	.000
ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม	-.018	.821
สภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	-.427*	.000
โอกาสในการพัฒนาความสามารถ	-.200*	.011
โอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงการทำงาน	-.357*	.000
ความรู้สึกเป็นเจ้าของ	-.411*	.000
สิทธิของพนักงาน	-.375*	.000
ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว	-.149	.061
ลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคม	-.203*	.010

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 2 สภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีสภาพแวดล้อมในการทำงานดี จะมีความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีสภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ดี จะมีความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานที่ 3 คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมสูง จะมีความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมต่ำ จะมีความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.1 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 3.2 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการ

ทางด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.3 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.4 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.5 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านมีความรู้สึกเป็นเจ้าของต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.6 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานย่อยที่ 3.7 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานย่อยที่ 3.8 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

จากตารางที่ 15 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมสูง จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมต่ำ จะมีผลทำให้ความเครียดในการทำงานสูง

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ โดยใช้หาความสัมพันธ์พหุร่วมเชิงเส้น (Multicollinearity) หลังจากนั้นตัดตัวแปรอิสระที่ทำหน้าที่เป็นตัวแปรตามที่มีค่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์ตั้งแต่ 0.75 หรือร้อยละ 75 ขึ้นขึ้นไป เนื่องจากตัวแปรอิสระดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ สูง (สุชาติ, 2540)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวที่ทำหน้าที่เป็นตัวแปรตามมีค่าประสิทธิภาพของการพยากรณ์ไม่เกิน 0.75 ดังแสดงไว้ในตารางผนวกที่ 2 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถนำไปวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนได้

2. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เป็นการวิเคราะห์ผลเพื่อทดสอบสมมติฐานเมื่อตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน โดยมีความเครียดในการทำงานเป็นตัวแปรตาม

ผลการวิเคราะห์หาค่าการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 รูปแบบสมการพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี

ตัวแปรพยากรณ์	B	S _b	Beta	t	Sig.
คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	-.214	.082	-.201	-2.598*	.010
คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน	-.239	.076	-.234	-3.158*	.002
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	-.249	.072	-.244	-3.430*	.001
ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน	-.361	.095	-.261	3.791*	.000
Constant = 4.849					
R = .577 R ² = .333 R ² _{adjusted} = .316 Over All F = 19.334* Sig = .000					

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตารางที่ 16 พบว่าตัวแปรที่มีประสิทธิภาพสามารถเข้าสมการพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้มี 4 ตัวแปร ได้แก่ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการ

ทำงาน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .577 ตัวแปรทั้ง 4 ตัวดังกล่าวสามารถร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้ร้อยละ 31.6 ($R^2_{\text{adjusted}} = .316$) ตัวแปรที่มีประสิทธิภาพในการอธิบายความแปรปรวนของความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้มากที่สุดคือ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน ($\text{Beta} = -.261$) และสามารถสร้างสมการทำนายคะแนนดิบและสมการทำนายค่ามาตรฐานได้ดังนี้

1. สมการทำนายคะแนนดิบ มีดังต่อไปนี้

ความเครียดในการทำงาน = $4.849 - 0.214$ (คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ) - 0.239 (คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน) - 0.249 (สภาพแวดล้อมในการทำงาน) - 0.361 (ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน)

2. สมการทำนายค่ามาตรฐาน มีดังต่อไปนี้

ความเครียดในการทำงาน = -0.201 (คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ) - 0.234 (คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน) - 0.244 (สภาพแวดล้อมในการทำงาน) - 0.261 (ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน)

จากสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของความเครียดในการทำงานในรูปสมการทำนายคะแนนดิบสามารถอธิบายได้ว่า

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานเหมือนกัน คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานเท่ากับ 4.849

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานเหมือนกัน หากมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.214

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ สภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานเหมือนกัน หากมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.239

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานเหมือนกัน หากมีระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.249

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานแบบไม่เข้ากะจะมีระดับความเครียดในการทำงานน้อยกว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานแบบเข้ากะ 0.361

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของความเครียดในการทำงานในรูปสมการถดถอยมาตรฐาน สามารถอธิบายได้ว่า

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการทำงานเหมือนกัน หากมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.201

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ สภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานเหมือนกัน หากมีระดับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.234

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานเท่ากัน และมีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานเหมือนกัน หากมีระดับสภาพแวดล้อมในการทำงานเพิ่มขึ้น 1 หน่วย คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะมีระดับความเครียดในการทำงานลดลง 0.244

ถ้าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานเท่ากัน คาดว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานแบบไม่เข้ากะจะมีระดับความเครียดในการทำงานน้อยกว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานแบบเข้ากะ 0.261

จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ตามตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	สมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		
1.1 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีเพศต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
1.2 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
1.3 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สมมติฐาน	สมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.4 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
1.5 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
1.6 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
1.7 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะการเข้างานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน	/	
1.8 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสายงานที่สังกัดต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน		/
2. สภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
3. คุณภาพชีวิตการทำงานพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน		
3.1 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน		/
3.2 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
3.3 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
3.4 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
3.5 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สมมติฐาน	สมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
3.6 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
3.7 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน		/
3.8 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์ทั้งสังคมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน	/	
4. ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้		
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ		/
4.2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ		/
4.3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสถานภาพการสมรส		/
4.4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา		/
4.5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน		/
4.6 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาในการทำงาน		/
4.7 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน	/	
4.8 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านสายงานที่สังกัด		/
4.9 สภาพแวดล้อมในการทำงาน	/	
4.10 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม		/
4.11 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	/	
4.12 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถ		/
4.13 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน	/	
4.14 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ		/
4.15 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงาน		/

ตารางที่ 17 (ต่อ)

สมมติฐาน	สมมติฐาน	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
4.16 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว		/
4.17 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคม		/

ข้อวิจารณ์

จากผลการวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน และความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด(มหาชน) ปรากฏผลดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากแม้โรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเป็นอุตสาหกรรมที่มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีต้องทำงานกับเครื่องจักรและปุ๋ยเคมี กระบวนการผลิตที่ต้องสัมผัสกับความร้อน ไอระเหยและกลิ่นของสารเคมีต่าง ๆ รวมทั้งเสียงดังจากเครื่องจักรต่าง ๆ แต่บริษัทได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น จัดหาอุปกรณ์ป้องกันฝุ่น อุปกรณ์ป้องกันเสียง ระบบระบายอากาศให้แก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี แต่สภาพดังกล่าวก็ยังเป็นปัญหาอยู่ อาจเนื่องมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีไม่ค่อยใช้อุปกรณ์ป้องกันฝุ่นหรือเสียงในขณะปฏิบัติงาน นอกจากนี้ผู้ที่ทำงานในโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ต้องสัมผัสกับฝุ่นและเสียงส่วนใหญ่จะเป็นคนงานจากบริษัทรับเหมาจากภายนอก (Out Source) ประกอบกับนโยบายด้านงบประมาณของบริษัท ทำให้การแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงงานไม่ได้รับความสนใจเท่าใด สภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจึงอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณภาพชีวิตการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีรายละเอียดดังนี้

2.1 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ได้แก่ ผลตอบแทนด้านเงินเดือน โบนัส ค่าล่วงเวลา รวมทั้งสวัสดิการอื่น ๆ ที่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้รับมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทมีการปรับเงินเดือนให้แก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีทุกปี โดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เช่น พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่จะได้คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6 คะแนน จะต้องมาทำงานสายมากกว่า 35 ครั้งต่อปี เป็นต้น ส่งผลให้การปรับขึ้นเงินเดือนและโบนัสมีความยุติธรรมมากขึ้น แม้จะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานได้เนื่องจากค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นอย่างมากในปัจจุบันก็ตาม แต่บริษัทได้จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เช่น จัดจำหน่ายอาหารให้แก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีในราคาถูก มีสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาลซึ่งจะเพิ่มขึ้นตามระดับเงินเดือนของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เงินช่วยเหลืองานแต่งงาน คลอดบุตร งานอุปสมบท เงินช่วยเหลืองานศพ เงินกองทุนฌาปนกิจ จัดรถรับส่งพนักงาน เป็นต้น ซึ่งช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้แก่พนักงานได้ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ได้แก่สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายและความเจ็บป่วยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสภาพโครงสร้างอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ ในโรงงานมีการใช้งานมานานกว่า 30 ปี จึงเกิดการชำรุดเสียหาย พื้นผิวไม่เรียบ มีช่องโหว่ แม้ผู้ที่ทำงานในโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่จะเป็นคนงานจากบริษัทรับเหมาจากภายนอก (Out Source) มากกว่าพนักงานประจำ แต่การที่ต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมการทำงานที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ตลอดเวลา นั้นย่อมมีผลต่อจิตใจของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เพราะทุกคนล้วนมีความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ซึ่งเป็นความต้องการขั้นที่ 2 ของมนุษย์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน ศิริวรรณ และคณะ, 2541) ซึ่งหากได้รับการตอบสนองมนุษย์จะมีความพอใจ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีตามมา อย่างไรก็ตามทางโรงงานก็ได้พยายามดูแลซ่อมแซมสภาพแวดล้อมดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอเท่าที่จะสามารถทำได้ หรือหากยังไม่มีโอกาสซ่อมแซมก็ได้ติดป้ายห้ามไม่ให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเข้าไปในบริเวณที่ชำรุด นอกจากนี้การนำระบบ 5 ส. (สะสาง สะอาด สะดวก ถูกสุขอนามัย สร้างนิสัย) มาใช้ทำให้มีการดูแลสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบและปลอดภัยมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้พนักงานรู้สึกปลอดภัยในการทำงานเพิ่มขึ้น จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถ ได้แก่โอกาสในการพัฒนาความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ โดยให้ความสำคัญในด้านการศึกษาอบรม

การพัฒนาอาชีพของแต่ละบุคคลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากแม้บริษัทจะมีการพัฒนาความสามารถในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีโดยจัดฝึกอบรมให้แก่พนักงานโรงงานผลิตในหัวข้อที่เหมาะสมตามความจำเป็นของงาน เวลา และสถานการณ์ แต่สำหรับหัวข้อการฝึกอบรมอื่น ๆ นั้น พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะได้เข้ารับการอบรมเฉพาะหัวข้อตามที่หน่วยงานราชการหรือบริษัทกำหนดเท่านั้น นอกจากนี้แม้บริษัทจะมีนโยบายให้ทุนการศึกษาแก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในลักษณะผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งจะเป็นการเปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้พัฒนาความสามารถของตนเอง แต่เนื่องจากมีพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีขอทุนดังกล่าวจำนวนหลายคน บริษัทจึงได้จำกัดจำนวนไว้เพียงปีละ 2 ทุน จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ได้แก่การพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ การให้โอกาสพนักงานได้ใช้ความรู้ความสามารถหรือทักษะใหม่ ๆ การมีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น และการให้หลักประกันความมั่นคงในการทำงานด้วยการให้โอกาสก้าวหน้าในอาชีพของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากโรงงานเปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยที่มีตำแหน่งในขั้นต้นคือ พนักงานระดับปฏิบัติการ ได้ใช้ความรู้ความสามารถหรือทักษะใหม่ ๆ ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น หากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีสายงานใดเห็นว่า มีวิธีการที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตของบริษัทได้ ก็ให้ดำเนินการให้เห็นเป็นรูปธรรมและมีการมอบรางวัลเป็นขวัญกำลังใจด้วย ซึ่งการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลมีประสิทธิภาพในการทำงานจะส่งผลให้บุคคลก้าวหน้าและมีศักดิ์ศรีในการปฏิบัติงาน แต่เนื่องจากลักษณะโครงสร้างขององค์กรไม่เปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งมากนัก ดังนั้นแม้จะมีความรู้ความสามารถและมีอายุงานที่เหมาะสมกับเกณฑ์ที่โรงงานได้กำหนดไว้ก็อาจไม่มีโอกาสเลื่อนตำแหน่งไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นต่อไปได้ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของ ได้แก่การที่บริษัททำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนร่วมงาน มีการร่วมมือสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ทำงานร่วมกันมาเป็นเวลานาน เมื่อมีปัญหาทั้งในการทำงานและปัญหาส่วนตัวก็ให้ความช่วยเหลือจากกัน และมีความร่วมงานต่างมีความเห็นอกเห็นใจกันเสมอ ซึ่งการเปิดโอกาสให้มีการติดต่อกันอย่างเปิดกว้างทั้งระหว่างหัวหน้ากับลูกน้อง และระหว่างเพื่อนร่วมงาน

ด้วยกัน การให้โอกาสกับผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามาร่วมตัดสินใจอย่างเป็นประชาธิปไตย การให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานทุกระดับและเอาใจใส่ดูแลให้ความเป็นกันเองกับพนักงานย่อมทำให้มีผลงานเพิ่มขึ้น (Mayo, 1932 cited in มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549) และการที่โรงงานได้จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น มีการนำระบบ KAIZEN และระบบ 5 ส. เข้ามาใช้ ทำให้พนักงานโรงงานได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้น เกิดบรรยากาศของการร่วมมือสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกันมากขึ้น แต่บางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งในการทำงานบ้าง จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความ รู้สึก เป็นเจ้าของมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2.6 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงาน ได้แกสิทธิในการปฏิบัติงานตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมาย การเคารพในสิทธิของแต่ละบุคคลทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องงาน รวมทั้งได้รับสิทธิต่าง ๆ จากองค์การอย่างเสมอภาคกันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากบริษัทมีการกำหนดให้พนักงานที่ดำรงตำแหน่งงานเดียวกัน ระยะเวลาในการทำงาน รายได้ต่อเดือนเท่ากัน จะได้รับสิทธิต่าง ๆ จากบริษัทเท่ากัน เช่นวันหยุดวันลา ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ส่วนในเรื่องขอบเขตของการปฏิบัติ ซึ่งหากพนักงานได้จัดการงานที่เขารับผิดชอบเอง หลังจากที่ได้มีการปรึกษาร่วมกันแล้ว โดยมีการควบคุมน้อยที่สุดจากผู้บริหาร หรือการบริหารแบบประชาธิปไตย จะทำให้การทำงานได้ผลงานดีมาก (Mayo, 1932 cited in มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549) แต่แม้ว่าบริษัทจะมีการกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงาน โรงงานผลิตปุ๋ยเคมีไว้อย่างชัดเจน แต่เนื่องจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ทำงานมานาน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและให้ความช่วยเหลือกันในการทำงานเสมอ ทำให้บ่อยครั้งพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่อาวุโสน้อยกว่าต้องทำงานที่อยู่นอกเหนือจากหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองจนกลายเป็นหน้าที่ของตน จึง ทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2.7 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว ได้แก่การกำหนดเวลาในการทำงานแต่ละวันของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีให้มีสัดส่วนเหมาะสมระหว่างการทำงานกับการใช้ชีวิตส่วนตัวและการใช้ชีวิตกับสมาชิกในครอบครัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการจัดตารางเวลาการทำงานที่โรงงานกำหนดขึ้นเปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตเคมีมีเวลาในการพักผ่อนอย่างเหมาะสม แต่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีลักษณะการทำงานแบบเข้ากะ ซึ่งมีการจัดตารางการทำงานโดยให้มีการสลับกันเข้ากะคือ ถ้าเริ่มจากเข้ากะเช้า 2 วัน อีก 2 วันถัดไปจะเข้ากะบ่าย อีก 2 วันถัดไปจะเข้ากะดึก และได้หยุดพัก 2 วัน จากนั้นก็กลับมาเข้ากะเช้าใหม่ หมุนเวียนเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ หรือในบางช่วงอาจต้องทำงานล่วงเวลาด้วย ซึ่งมีผลทำให้ต้องพักผ่อนไม่เป็นเวลาร่างกายอ่อนเพลีย และบางครั้งรู้สึกขาดเวลาส่วนตัวและเวลาในการทำกิจกรรมกับครอบครัว แต่ก็ยังไม่ก่อให้เกิดปัญหาเท่าไรนัก สำหรับ

พนักงานที่มีลักษณะการทำงานแบบไม่เข้ากะ แม้จะมีปริมาณงานมากจนไม่มีเวลาว่างแต่ก็ไม่ทำให้เกิดปัญหาด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัว เพราะมักจะพยายามทำให้เสร็จเรียบร้อยภายในเวลางาน จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง

2.8 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบที่บริษัทมีต่อสังคมหรือกิจกรรมของบริษัทที่ให้ประโยชน์กับสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทได้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค และบริษัทได้จัดให้มีกิจกรรมเพื่อสังคมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมงานวันเด็กแห่งชาติ การมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียน กิจกรรมร่วมกันปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น แต่ในขบวนการผลิตปุ๋ยเคมีนั้นทั้งไอระเหยและกลิ่นของสารเคมีที่เกิดขึ้นจากขบวนการผลิตอาจเป็นปัญหาทั้งต่อพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีและบริเวณ รอบ ๆ โรงงาน ซึ่งบริษัทได้พยายามควบคุมมลพิษจากการผลิตปุ๋ยเคมีก่อนจะปล่อยออกสู่สภาพแวดล้อมภายนอกให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียดต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน แบ่งออกเป็น 8 สมมติฐานย่อย ดังนี้

สมมติฐานย่อยที่ 1.1 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีเพศต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเพศต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การที่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเพศชายและเพศหญิงมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากบริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมีจำกัด (มหาชน) มีการสรรหาคัดเลือกและบรรจุบุคลากรที่เหมาะสมกับเพศของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี และพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีทุกคนจะต้องปฏิบัติงานตามขั้นตอนและกฎระเบียบของบริษัทเหมือนกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทา (2541) ที่ศึกษาความเครียดในการ

ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงบประมาณ พบว่าตัวแปรเพศที่ต่างกัน ไม่ทำให้ความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานย่อยที่ 1.2 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกัน 3 กลุ่ม คือ อายุต่ำกว่า 30 ปี อายุ 30-40 ปี และอายุมากกว่า 40 ปี มีความเครียดในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากที่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะได้รับการฝึกอบรมให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองได้ อีกทั้งการที่มีผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าคอยช่วยเหลือแนะนำ ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโภชน์ (2538) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณี รongสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาล พบว่าอายุที่แตกต่างกันไม่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานย่อยที่ 1.3 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกัน 2 กลุ่ม คือ โสด และสมรส/หย่าร้าง/หม้าย มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากทั้งพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานในการทำงานเป็นอย่างดีทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสวัสดิ์ (2541) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ ท่าอากาศยานกรุงเทพ พบว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สถานภาพการสมรสไม่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร (2543) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) พบว่าสถานภาพการสมรสที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อความเครียดในการทำงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานย่อยที่ 1.4 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน 3 กลุ่ม คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. หรือต่ำกว่า อนุปริญญา/ปวส. และปริญญาตรี มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากลักษณะงานส่วนใหญ่เป็นงานซ้ำ ๆ กัน (Assembly Line) แต่ยังคงใช้ทักษะความชำนาญ เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอ และแม้ว่าพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. หรือต่ำกว่า แต่ได้ทำงานกับบริษัทมาเป็นเวลานาน จึงมีความชำนาญในงานของตน ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินดา (2544) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานออเธอร์ไฮสเทิลเลอร์ พบว่าวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันไม่ทำให้พนักงานออเธอร์ไฮสเทิลเลอร์ที่มีความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.5 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน 4 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน 10,000-15,000 บาทต่อเดือน 15,001-20,000 บาทต่อเดือน และ มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาบริษัทได้กำหนดให้มีสวัสดิการด้านค่ารักษาพยาบาลให้แก่คู่สมรสและบุตรของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีด้วย อีกทั้งบริษัทได้ปรับฐานเงินเดือนให้แก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีใหม่ทั้งหมด ทำให้รายได้ต่อเดือนเพิ่มมากขึ้น พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันจึงมีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินดา (2544) ที่ทำการศึกษาความเครียดในการปฏิบัติของพนักงานออเธอร์ไฮสเทิลเลอร์ พบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานย่อยที่ 1.6 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกัน 4 กลุ่ม คือ ไม่เกิน 6 ปี 7-11 ปี 12-15 ปี และ 16 ปีขึ้นไป มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากการทำงานในโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีนั้นมีขั้นตอนในการทำงานเหมือนกันทุกวัน การได้รับการอบรมวิธีการทำงานและการที่ผู้ที่มีอายุงานมากกว่าให้ความช่วยเหลือในการทำงานแก่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมโภชน์ (2538) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงาน: ศึกษาเฉพาะกรณี โรงสารวัตรสอบสวน สถานีตำรวจนครบาล พบว่าตัวแปรด้านประสบการณ์ด้านการสอบสวนที่แตกต่างกันไม่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินดา (2544) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานออเธอร์ไรสเทลเลอร์ พบว่าอายุงานที่แตกต่างกันไม่ทำให้พนักงานออเธอร์ไรสเทลเลอร์ที่ความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สมมติฐานย่อยที่ 1.7 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะการเข้างานต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะการเข้างานที่ต่างกัน คือ เข้ากะ และไม่เข้ากะ ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่มีลักษณะการทำงานแบบเข้ากะ คือ กะเช้า (7:30 น.-15:30 น.) กะบ่าย (15:30 น.-23:30 น.) และกะดึก (23:30 น.- 7:30 น.) ทำให้มีช่วงเวลาในการพักผ่อนไม่เป็นเวลา ต้องปรับตัวในเรื่องของเวลานอนหลับพักผ่อน ยิ่งช่วงฤดูการเพาะปลูกที่ปริมาณงานจะเพิ่มมากขึ้นเพื่อเร่งการผลิตปุ๋ยเคมีให้เพียงพอต่อความต้องการ พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจะต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ เกิดความเหนื่อยล้า ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชดา (2531) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ พบว่าลักษณะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน ทำให้บุคลากรทางการแพทย์มีความเครียดในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานย่อยที่ 1.8 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ทำงานในสายงานที่สังกัดต่างกันมีความเครียดในการทำงานแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ทำงานในสายงานที่สังกัดต่างกัน 4 สายงาน คือสายงานวิศวกรรม สายงานการผลิต สายงานการบริหารบุคคล และสายงานโลจิสติกส์ มีความเครียดในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีแต่ละสายงานมีการดูแลให้ความช่วยเหลือกันทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว พยายามปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ได้มากที่สุดตามข้อเสนอของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี อีกทั้งบริษัทได้กำหนดกฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทา (2541) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานงบประมาณ พบว่าหน่วยงานที่สังกัดต่างกันไม่ทำให้ความเครียดในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สภาพแวดล้อมในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีสภาพแวดล้อมในการทำงานดีก็จะมี ความเครียดในการทำงานต่ำ

อาจเนื่องมาจากการทำงานในโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการทำงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา มีการทำงานที่ซ้ำซากในสภาพแวดล้อมการทำงานที่ประกอบด้วยอุณหภูมิที่ร้อน เสียงดัง ปริมาณฝุ่นมาก รวมทั้งแสงสว่าง เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ ไอร์ระเหยจากสารเคมี กลิ่น เชื้อโรคและสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งล้วนส่งผลต่อสุขภาพของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีและก่อให้เกิดความเครียดในการทำงาน ดังนั้นบริษัทควรให้ความสนใจในการจัดการให้สภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับที่ดี เพราะสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีจะทำให้พนักงานมีความเครียดในการทำงานน้อยลงได้ (Smith, 1993) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรศักดิ์ (2536) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรของสถานีตำรวจนครบาลกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในขณะปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมฤดี (2547) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของส

พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

สมมติฐานที่ 3 คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

สมมติฐานย่อยที่ 3.1 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อาจเนื่องมาจากบริษัทได้มีการปรับฐานเงินเดือนของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548 พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจึงมีความพึงพอใจกับค่าตอบแทนที่ได้รับจากโรงงานมากขึ้น รวมทั้งพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีอายุมากกว่าจะได้รับค่าตอบแทนมากกว่าในตำแหน่งงานระดับเดียวกัน ซึ่งแม้จะไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่บริษัทได้จัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เช่น จัดรถรับส่งพนักงาน ค่ารักษาพยาบาลทั้งของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีและครอบครัว เงินช่วยเหลืองานแต่งงาน งานอุปสมบท เงินช่วยเหลืองานศพ เป็นต้น อีกทั้งพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wolfgang et al. (1987) ที่ศึกษาความเครียดในการทำงานของเภสัชกรและพยาบาลประจำโรงพยาบาล พบว่าค่าตอบแทนที่ไม่เพียงพอ ทำให้เภสัชกรและพยาบาลเกิดความเครียดในการทำงานได้

สมมติฐานย่อยที่ 3.2 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพสูงก็必将มีความเครียดในการทำงานต่ำ

อาจเนื่องมาจากโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้สร้างมาเป็นเวลานานสภาพโครงสร้างอาคารสถานที่จึงเกิดการชำรุด ทำให้เสี่ยงต่ออันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แม้ว่าโรงงานจะมีการนำระบบ 5 ส. (สะสาง สะอาด สะดวก ถูกสุขอนามัย สร้างนิสัย) เข้ามาใช้ทำให้มีการดูแลสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบและปลอดภัยมากขึ้น แต่ยังมีพื้นที่หลายส่วนที่ไม่ได้รับการซ่อมแซม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ การที่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีต้องทำงานในสภาพที่ไม่มีความปลอดภัยแม้จะไม่ตลอดเวลาเนื่องจากผู้ที่ทำงานในโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่นั้นเป็นคนงานจากบริษัทรับเหมาจากภายนอก (Out Source) ประกอบกับเสียงดังจากเครื่องจักร ความร้อน

ไอระเหยจากสารเคมี ปริมาณฝุ่นที่มีมากล้วนส่งผลต่อความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี และส่งผลให้เกิดความเครียดในการทำงานได้ โดย รัศมี (2545) กล่าวไว้ว่าสภาพในที่ทำงานที่ไม่เหมาะสม จะส่งผลต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานและทำให้เกิดความเครียดในการทำงานได้ อีกทั้ง Cartwright and Cooper (1997) ได้กล่าวถึงสภาพการทำงาน สอดคล้องกันว่า สภาพการณ์ที่ไม่ดี มีความเสี่ยงและอันตรายในการทำงานเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความเครียดในการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Studenski and Barczyk (1987) ที่ศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเครียดในการทำงานในเมืองแร่ พบว่าสภาพการทำงานที่ปลอดภัยเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในการทำงาน

สมมติฐานย่อยที่ 3.3 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนา

ความสามารถมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถสูงก็必将มีความเครียดในการทำงานต่ำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแม้บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีโอกาสได้ศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพของตน แต่หากหัวข้อที่ให้เข้ารับการอบรมนั้นมีเฉพาะหัวข้อตามหน่วยงานราชการ กฎหมาย หรือบริษัทกำหนดเท่านั้น อีกทั้งนโยบายสนับสนุนทุนการศึกษาแก่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนั้นยังไม่ครอบคลุมถึงทุกระดับการศึกษา

และกำหนดให้ทุนการศึกษาเพียงปีละ 2 ทุน ซึ่งอาจทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีขาดการพัฒนาไม่สามารถทำงานได้ตามต้องการหรือไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการทำงานของตนเองได้อย่างเต็มที่ และส่งผลให้เกิดความเครียดในการทำงานได้ จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงาน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของ ธนดล (2539) ที่กล่าวไว้ว่าหากบุคคลไม่ได้รับการพัฒนาอันเป็นผลมาจากที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมและยกระดับทักษะ อาจนำไปสู่การมองว่าตนเองด้อย คุณค่า ก่อให้เกิดความคับข้องใจและเกิดความเครียดในการทำงานได้

สมมติฐานย่อยที่ 3.4 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสูงก็จะมีผลความเครียดในการทำงานต่ำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นมากขึ้น เช่น การปรับกระเปาะใบในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งใหม่จากเดิมพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีสิทธิได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งนั้นนอกจากต้องมีความสามารถเป็นที่ยอมรับแล้วยังต้องมีระยะเวลาในการทำงาน 2 ปีขึ้นไปด้วย แต่ปัจจุบันแม้จะมีระยะเวลาในการทำงานนานไม่ครบ 2 ปี ก็มีสิทธิได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นได้ ซึ่งการที่บุคคลมีความก้าวหน้าในอาชีพ มีโอกาสเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นและมีความมั่นคงในการทำงานมากขึ้น จะทำให้มีความเครียดในการทำงานต่ำ แต่การขาดความมั่นคงในงานที่ทำ การไม่มีโอกาสเลื่อนขั้นหรือตำแหน่งที่สูงขึ้น จะส่งผลให้บุคคลมีความเครียดในการทำงานได้ (อมรกุล, 2532) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรนก (2546) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงาน: กรณีศึกษา พนักงานระดับปฏิบัติการ สายการผลิต บริษัท เอกเซลเลนซ์ แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าความก้าวหน้าในอาชีพมีความสัมพันธ์ผกผันกับความเครียดในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร (2543) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) พบว่าความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการปฏิบัติงาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานย่อยที่ 3.5 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมี

ความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของสูงก็必将มีความเครียดในการทำงานต่ำ

ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ทำงานร่วมกันมานาน อีกทั้งบริษัทได้จัดให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้มีกิจกรรมร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม เช่น ระบบ KAIZEN กิจกรรม 5 ส. การที่โรงงานมีการนำระบบ KAIZEN และระบบ 5 ส. เข้ามาใช้ทำให้เกิดบรรยากาศของการร่วมมือสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน เกิดความอบอุ่นใจและความสนุกสนานในการทำงาน และเมื่อมีปัญหาในการทำงานจะได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานเสมอ สิ่งเหล่านี้มีผลให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของเพื่อนร่วมงาน ทำให้ความเครียดในการทำงานลดลง ซึ่ง อมรากล (2532) ได้กล่าวว่าการที่สัมพันธภาพระหว่างบุคคลในหน่วยงานไม่ดี เช่น สัมพันธภาพที่ไม่ดีต่อผู้บังคับบัญชา ทำให้เกิดอคติ เกิดการไม่ยอมรับในผลงาน ขาดการประสานงานที่ดีต่อกัน ทำให้ขาดความเข้าใจกัน งานจะหยุดชะงักหรือผิดพลาดได้ง่าย อันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในการทำงานได้ แต่การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน แม้บางครั้งจะเครียดจากการทำงาน แต่เราก็จะช่วยให้เราทำงานอย่างมีความสุขเนื่องจากจะมีเพื่อนคอยให้กำลังใจ คอยเป็นที่ปรึกษา และคอยให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ (กรมสุขภาพจิต, 2549) ซึ่งผลการวิจัย ดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีสวัสดิ์ (2541) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ ท่าอากาศยานกรุงเทพ พบว่าแรงสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lam (1991) ที่ทำการศึกษาความเครียดในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมในฮ่องกงพบว่า ครูโรงเรียนมัธยมในฮ่องกงที่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานมากกว่าจะมีความเครียดในการทำงานน้อยกว่า

สมมติฐานย่อยที่ 3.6 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานมีความ

สัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านสิทธิของพนักงานสูง ก็จะมีสมาธิในการทำงานต่ำ

อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทกำหนดให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่ดำรงตำแหน่งงานเดียวกัน ระยะเวลาในการทำงาน ระดับรายได้ต่อเดือนเท่ากันจะได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่ากัน เช่น วันหยุดวันลา ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้รับสิทธิต่าง ๆ เท่าเทียมกันไม่เกิดการเปรียบเทียบและไม่เกิดความคับข้องใจ และการให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้รับสิทธิในการปฏิบัติงานตามขอบเขตที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ความเครียดในการทำงานลดลง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับ Brown and Moberg (1980) ที่กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดความเครียดในการทำงานว่า หากขอบเขตความรับผิดชอบของงานไม่ชัดเจนและบรรยากาศในการทำงานมีการคุกคามต่ออิสรภาพของแต่ละบุคคล จะทำให้บุคคลเกิดความเครียดในการทำงานได้

สมมติฐานย่อยที่ 3.7 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวไม่มีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีการจัดลำดับความสำคัญของงานแม้จะมีปริมาณงานมาก แต่พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีก็สามารถจัดการกับงานของตนเองให้เสร็จเรียบร้อยได้ในเวลางาน แม้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่จะทำงานแบบเช้ากะ อาจทำให้ขาดเวลาส่วนตัวและการใช้ชีวิตกับครอบครัว แต่บริษัทได้จัดเวลาการทำงานให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยสลับกันเช้ากะและหมื่นกะไปเรื่อย ๆ ประกอบกับพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีสามารถจัดการกับเวลาของตนเองได้เป็นอย่างดี จึงทำให้คุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตส่วนตัวไม่ส่งผลต่อความเครียดในการทำงานแต่อย่างใด ผลการวิจัยดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Denton (2002) ที่ศึกษาความเครียดในการทำงานของพนักงานประจำสำนักงาน พบว่าการขาดเวลาส่วนตัว ทำให้พนักงานเกิดความเครียดในการทำงานได้

สมมติฐานย่อยที่ 3.8 คุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมมีความสัมพันธ์กับความเครียดในการทำงาน

พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการทำงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่าหากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีคุณภาพชีวิตการทำงานด้านลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมสูงก็必将มีความเครียดในการทำงานต่ำ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่บริษัทจัดให้มีกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์แก่สังคม เช่น สนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน จัดกิจกรรมในวันเด็กแห่งชาติ การปลูกต้นไม้เพื่อรักษาสภาพแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งการที่บุคคลได้ทำงานในองค์กรที่มีลักษณะงานที่ให้ประโยชน์กับสังคมมาก จะทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความเชื่อถือในองค์กร และการที่ผลิตภัณฑ์ปุ๋ยเคมีตรา หัววัว-คันไถ ของบริษัทมีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นและรู้จักกันดีในวงการเกษตรไทย และเกษตรกรนิยมใช้ ก็เป็นการส่งเสริมให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานในโรงงานแห่งนี้ ซึ่งส่งผลให้มีความเครียดในการทำงานต่ำ แต่หากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีไม่รู้สึกภาคภูมิใจ ไม่เชื่อถือในองค์กรแล้ว อาจเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้นในการทำงาน ทำงานแบบให้ผ่านไปวัน ๆ ไม่มีความผูกพันกับองค์กร ไม่อยากที่จะเปิดเผยกับผู้อื่นว่าทำงานในโรงงานแห่งนี้ เมื่อสะสมนานเข้าความเครียดในการทำงานจะสูงขึ้นได้ รวมทั้งอาจพร้อมจะลาออกเมื่อมีโอกาสที่ดีกว่า ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุตรัก (2541) ที่พบว่าปัจจัยด้านความเป็นประโยชน์ต่อสังคมมีผลต่อความเครียดในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณภาพชีวิตการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพชีวิตการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีได้ ตัวแปรทั้ง 4 ตัว ดังกล่าวได้แก่ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 31.6

การที่คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพการทำงานที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพสามารถพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้นั้น อาจเนื่องมาจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีทุกคนต่างมีความต้องการพื้นฐานด้านความปลอดภัยของตนเองเหมือนกัน ดังนั้นหากพนักงาน

โรงงานผลิตปุ๋ยเคมีรู้สึกว่าการที่ต้องทำไม่มีความปลอดภัย เช่น เครื่องจักรชำรุด ทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเครียดในการทำงานได้

คุณภาพชีวิตการทำงานด้านโอกาสเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสามารถพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ อาจเนื่องจากพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีทุกคนต่างมุ่งหวังที่จะเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน จึงทำให้ความเครียดในการทำงานเกิดขึ้น และเนื่องจากตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่นั้นมีโอกาสน้อยในการเติบโต เพราะมีการแข่งขันกันสูงระหว่างเพื่อนร่วมงานทั้งในสายงานเดียวกันและต่างสายงาน รวมทั้งโครงสร้างขององค์กรไม่เปิดโอกาสให้ได้ก้าวหน้าในงาน ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีรู้สึกว่าไม่มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานเกิดความท้อแท้และเกิดความเครียดในการทำงานขึ้นได้

ในส่วนสภาพแวดล้อมในการทำงานสามารถพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ อาจเนื่องจากโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีที่มีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการทำงานที่ซ้ำซาก พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีต้องทำงานกับเครื่องจักรและปุ๋ยเคมี รวมทั้งกระบวนการผลิตที่ต้องสัมผัสกับความร้อน ไอระเหยของสารเคมีต่าง ๆ ตลอดเวลา สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่เหมาะสมทั้งเสียงดัง อุณหภูมิสูง ปริมาณฝุ่นที่มีมาก มีไอระเหย กลิ่นหรือมลพิษต่าง ๆ รวมทั้งความสะอาดในโรงงาน ล้วนส่งผลต่อสุขภาพของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีและก่อให้เกิดความเครียดในการทำงานได้

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านลักษณะการเข้างานทำงานสามารถพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ อาจเนื่องจากลักษณะการเข้างานโดยเฉพาะลักษณะการเข้างานแบบเช้ากะ ซึ่งพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีต้องเข้ากะต่อเนื่องกันนาน ๆ และการจัดตารางการเข้ากะโดยไม่คำนึงถึงสภาพร่างกายของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี ทำให้พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเหนื่อยล้าสะสม เกิดเป็นความเครียดในการทำงานได้เช่นกัน

ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ Millson (2000) ที่ศึกษาปัจจัยพยากรณ์ความเครียดในการทำงานของพนักงานประจำสำนักงาน พบว่าการทำงานเป็นกะ และความปลอดภัยในการทำงาน เป็นปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสูตรัก (2541) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงานและพฤติกรรมเผชิญความเครียดของตำรวจจราจรจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Takashi et al. (2002) ที่ศึกษาความเครียดในการทำงานของนักฟิสิกส์ชาวญี่ปุ่นที่ทำงานเต็มเวลา พบว่าอายุ เพศ สถานภาพการ

สมรส และระยะเวลาในการทำงาน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้ และงานวิจัยของ ประณิตา (2542) ที่ศึกษาความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้จัดการบริการบนเที่ยวบินและหัวหน้าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าปัจจัยด้านวุฒิการศึกษา เงินเดือน และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานสามารถร่วมกันพยากรณ์ความเครียดในการทำงานได้

จากผลการวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า พนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีต้องทำงานในสภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลทั้งต่อร่างกาย จิตใจ และการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมี เช่น ความร้อน เสียงดัง ปริมาณฝุ่นมาก ปริมาณไอระเหย สารเคมีต่าง ๆ อีกทั้งต้องทำงานกับเครื่องมือ เครื่องจักรต่าง ๆ เกือบตลอดเวลา ดังนั้นพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีจึงต้องมีสมาธิ มีความรอบคอบในการทำงาน รวมทั้งต้องดูแลสุขภาพของตนเองให้ดี พักผ่อนให้เพียงพอ เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ มีความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ประกอบกับคุณภาพชีวิตการทำงานก็มีผลต่อความเครียดในการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเช่นกัน ซึ่งผู้บริหารควรดูแลทั้งสภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานโรงงานผลิตปุ๋ยเคมีเป็นระยะ เพราะแม้ว่าความเครียดในการทำงานที่เพิ่มขึ้นถึงระดับปานกลางจะกระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น แต่ความเครียดที่เพิ่มมากเกินไปจนเกินความสามารถของบุคคลที่จะรับได้ จะมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดต่ำลง (Robbins, 1986)